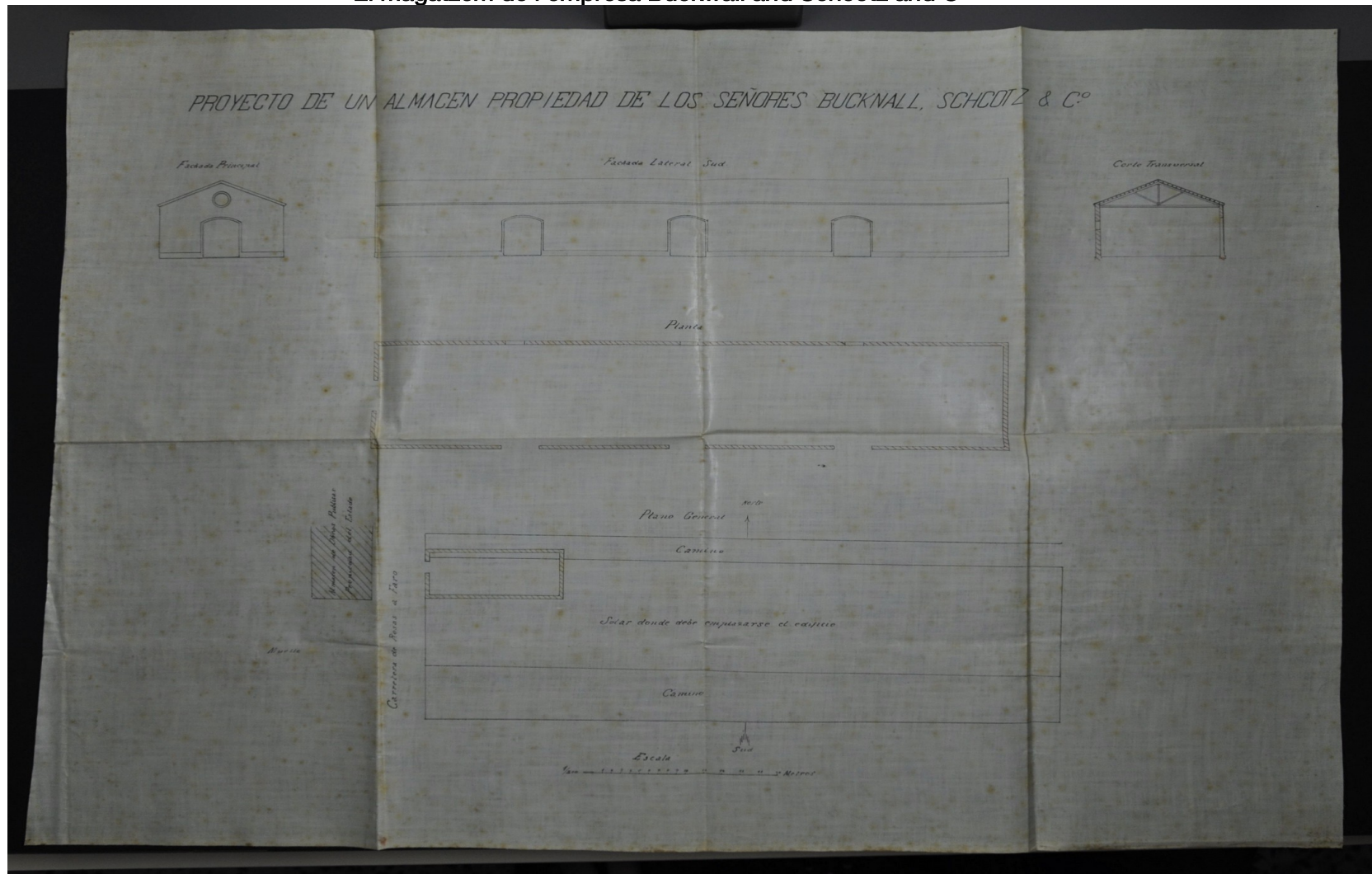

El document del mes de novembre de l'AMR

Un testimoni arquitectònic de la Primera Guerra Mundial a Roses

El magatzem de l'empresa Buckwall and Schotz and C^o

Dades arxivístiques

CAT AMR Fons Ajuntament de Roses, sèrie 5.6.1.2. Llicències d'Obres Majors, exp. 1/1921, construcció d'un magatzem per a l'empresa Buckwall and Schcotz and Co. al paratge de La Llosa. Castellà.

Història arxivística

El plànol del magatzem de l'empresa Buckwall and Schcotz and C^o es va conservar enmig d'un lligall on, en un moment indeterminat, possiblement als anys quaranta, algú va aplegar la documentació més antiga i/o singular del petit arxiu municipal, tot formant una mena de tresor documental. Aquest lligall de documents solts es va conservar a les golfes de l'edifici de l'Ajuntament Vell fins que va ser traslladat a l'Arxiu Municipal situat al carrer de la Mainada l'any 1992, moment en què va ser tractat tècnicament.

Contingut

Es tracta d'un plànol en paper vegetal, sense signar, de 71 x 53 cms, en el qual es dibuixen l'emplaçament físic, la planta general, els alçats i les façanes d'un enorme magatzem per a l'empresa Buckwall and Schcotz and C^o. Aquesta baluerna, de 952 metres quadrats, se situava al paratge la Llosa i s'articulava en una sola planta baixa de forma rectangular. Es tractava d'una construcció senzilla i eminentment funcional. Dibuixat a una escala mètrica d'1/200, tenia unes dimensions de 15 x 6'5 metres. Avui dia, encara existeix i es troba a la carretera del Far, número 3.

Només s'ha conservat aquest plànol. Es desconeix si anava acompanyat per una memòria tècnica o projecte, encara que la tramitació típica a l'ajuntament de Roses al llarg de tot el segle XIX i les primeres dècades de segle XX es reduïda a una visita sobre el terreny d'una comissió d'Urbanisme formada per un parell o tres de regidors i, a vegades, per un mestre d'obres de reconegut prestigi i el conseqüent acord plenari. En aquest cas, l'empresa, radicada a Sant Feliu de Guíxols, va ser representada pel senyor Enric Batet. El Ple de l'ajuntament de Roses, en sessió celebrada el dia 27 de febrer de 1921, acordava concedir la llicència d'obres per construir l'esmentat magatzem.

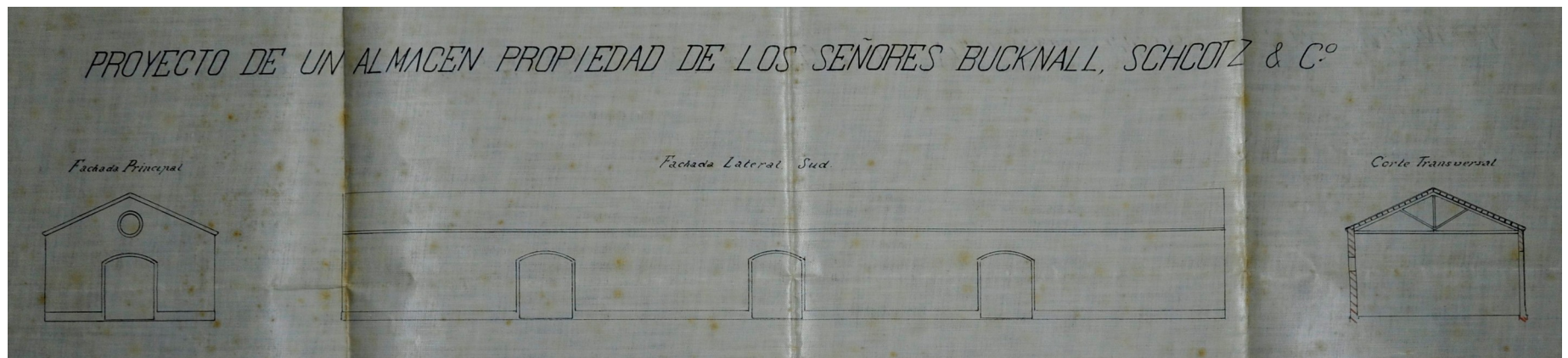
Context

Aquest mes de novembre, en concret el dia 11, se celebra el final de la Primera Guerra Mundial. És el que s'anomena, simplement, com l'Armistici, una data molt recordada i celebrada, per exemple, a l'estat veí, França. Per a Roses, la Gran Guerra, com és coneguda també la primera conflagració mundial, fou un període molt interessant i intens, caracteritzat per un creixement econòmic espectacular a redós del comerç marítim amb totes les potències europees involucrades en la guerra. La neutralitat de l'estat espanyol n'afavorí el paper de subministrador de matèries primeres i béns manufacturats a tothom que els pogués pagar. A més, la situació del port de Roses tan a prop de la frontera francesa encara fou un alicient més, tant per comerciar com per practicar el contraband i l'espionatge.

Sigui com sigui, durant els anys de la Primera Guerra Mundial la població esdevingué un centre comercial molt actiu, pel quals sortien multitud de productes. L'espai públic era ple d'estibes de panes de suro, fusta, grans (hom pot documentar com el delegat del govern suís

Silvio Beretta compra civada i ordi per al seu país) o qualsevol altre producte; les fonts documentals esmenten que el trànsit de carruatges era extraordinari; les iniciatives empresarials es multiplicaren: s'instal·lava una bàscula al costat del Parc (1916), l'enginyer i espia alemany Heinrich Zoeller de Vissel projectava la construcció d'un tramvia a vapor entre Roses i Vilajuïga (1917) o es bastia aquest magatzem per alliberar l'espai públic de l'amuntegament de farcells, paquets i bales de diversa índole, encara que amb un cert retard.

Finalment, cal esmentar que l'empresa Buckwall and Schcotz and C^o no era nova a Roses. Almenys des de l'any 1913, Baldri Llorens Rahola (Roses, 14 d'agost de 1879– Roses, 24 de juliol de 1945) en tenia la representació comercial d'aquesta casa. La seva col·laboració comercial incrementà molt el trànsit marítim de suró des de Roses, sobretot a través del Moll del Rei i esdevingueren un dels principals animadors del comerç rosinc durant la I Guerra Mundial.

Detall de les façanes principal i lateral i el tall transversal

Més informació

Barris Ruset, Josep Maria, "La gran Guerra i el comerç marítim (I) i (II), a *Roses o la recerca de la zona grisa*, Roses, Ajuntament de Roses, 2008, col. Assaig i Recerca, 6, pàgs. 327-330.

Alvarado, Joaquim, *El negoci del suro a l'Alt Empordà (s. XVIII-XIX)*. Palafrugell, Museu del Suro de Palafrugell, 2002, col. Estudis del Museu, 1.